

NAŠE ŘEČ

ČASOPIS ÚSTAVU PRO JAZYK ČESKÝ
ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

Vedoucí redaktor: člen korespondent ČSAV JAN PETR

Výkonná redaktorka: dr. BĚLA POŠTOLKOVÁ, CSc.

ROČNÍK SEDMDESÁTÝ PRVNÍ
NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA

PRAHA 1988

OBSAH

ČLÁNKY

Bečka Josef V., Sloh konkrétní a abstraktní	225
Čižmářová Libuše, Vyjadřování intenzifikace významu u nářečních ekvivalentů adjektiv <i>velikánský a maličký</i>	135
Hirschová Milada, Netypické případy užití ukazovacích výrazů <i>takový, tak</i>	57
Hlavsová Jaroslava, Jan Gebauer a česká dialektologie	193
Hovorková Alena, Vlastní jména a apelativizované názvy výrobků v češtině	68
Jedlička Alois, Živý odkaz Jana Gebauera	169
K 40. výročí Února	1
Knappová Miloslava, Skloňování osobních jmen příslušníků slovenského národa v češtině	128
Müllerová Olga, Kulhavý Jan, O jednom z typů pracovní komunikace (rozhovory mezi „letadlem“ a „letišťem“)	10
Müllerová Olga, Schneiderová Eva, K výzkumu současné mluvené komunikace	231
Němec Igor, Z historie českého soustružnického názvosloví	62
Olivová Libuše, Pomístní jména v Čechách vzniklá ze jmen místních	76
Pečírková Jaroslava, Nedvědová Milada, Přínos Jana Gebauera k historické lexikografii	184
Petr Jan, Slovanství Jana Evangelisty Purkyně	2
Polívková Alena, K některým úkolům jazykové výchovy	113
Svobodová Ivana, Analýza dotazů z jazykové poradny	118
Štícha František, O přívlastku volném a těsném	243
Maňasová Radka, K současné frekvenci českých příjmení	132
Zimová Ludmila, Vyjadřování podmětu osobními zájmeny 1. a 2. osoby	22

POSUDKY A ZPRÁVY

Bartáková Jarmila, Netradiční učebnice slovenštiny {J. Oravec, J. Prokop, <i>Slovenčina pre krajanov hovoriacich po anglicky</i> , Matica slovenská, Martin 1986}	92
Bayerová Naděžda, Zdařilý seriál {J. Hubáček, <i>Mluvim, mluvíš . . .</i> , ostravský televizní seriál v r. 1987}	97
Confortiová Helena, Frekvence grafémů, tvarů a konstrukcí ve slovenštině {J. Mistrík, <i>Frekvencia tvarov a konštrukcií v slovenčine</i> , Veda, Bratislava 1985}	145
Fiedlerová Alena, Z třináctého a čtrnáctého sešitu Staročeského slovníku { <i>Staročeský slovník 13, 14</i> , Academia, Praha 1982, 1984}	201
Grep! Miroslav, Sto let od narození Františka Trávníčka {Akademik František Trávníček se narodil 17. 8. 1888}	216
Hasil Jiří, Přednášky z 28. běhu Letní školy slovenských studií v roce 1984 {Sb., SPN, Praha 1986}	52

Holman Petr, Frekvenční slovník básnického díla Otokara Březiny (V rukopise)	41
Hošnová Eva, Slavica Pragensia XXV (Sb. <i>Slavica Pragensia</i> XXV, AUC — Phil., Praha 1985)	49
Hůlová Alena, Dědictví řeči (I. Němec, J. Horálek a kol., <i>Dědictví řeči</i> , Panorama, Praha 1986)	89
Ježková Slavomíra, Péče o jazyk na Kubě	156
Knapková Miloslava, Druhá československá onomastická konference (6.—8. 5. 1987 ve Smolenicích)	257
Kraus Jiří, Conference o úloze textu ve společenském dorozumívání (27.—29. 1. 1987 ve Štíříně)	37
Kraus Jiří, K výročí Bohuslava Balbína (3. 12. 1621—29. 11. 1688)	266
Kraus Jiří, Významné jubileum profesora J. V. Bečky (Prof. PhDr. Josef Bečka, DrSc., se narodil 10. 7. 1903)	262
Macurová Alena, XI. družební konference Varšavské univerzity a Univerzity Karlovy (21.—23. 9. 1987 v Praze)	260
Mejstřík Vladimír, K jubileům českých lexikografů (Narodili se: PhDr. Jaroslav Machač 5. 1. 1928, PhDr. Vlasta Červená 20. 1. 1928, PhDr. Eva Pokorná 2. 3. 1928, PhDr. Miroslav Churavý 13. 5. 1926, PhDr. Libuše Kroupová, CSc., 4. 7. 1928)	210
Michálek Emanuel, Nové vydání nejstarších českých žaltářních textů (J. Vintř, <i>Die älteste tschechische Psalterübersetzung</i> , Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien 1986)	207
Nedvěďová Milada, Zdeněk Tyl jubluje (PhDr. Zdeněk Tyl se narodil 2. 8. 1913)	214
Nekvapil Jiří, Zeman Jiří, K životnímu jubileu Bohumíra Dejmků (Doc. PhDr. Bohumír Dejmeš, CSc., se narodil 19. 12. 1928)	264
Petráček Věra, 47. číslo řady Slavica — Prace slawistyczne (Sb. <i>Typy opisów gramatycznych języka</i> , 1986)	35
Polívková Alena, Autorský seznam časopisu Slovenská reč (A. Oravcová, <i>Autorský register časopisu Slovenská reč 1</i> , 1932/1933 — 50, 1985)	36
Polívková Alena, Jazykové sloupky v pražském deníku Práce a v brněnské Rovnosti (V Práci vycházejí od r. 1970, v Rovnosti od počátku padesátých let)	33
Polívková Alena, K nové publikaci Změněná cizí vlastní geografická jména (I. Čáslavka, P. Hýčková, H. Štusáková, <i>Změněná cizí vlastní geografická jména</i> , Praha — Bratislava 1986)	253
Poštoľková Běla, Machač Jaroslav, Synchronní česká lexikologie (J. Filipce, F. Čermák, <i>Česká lexikologie</i> , Academia, Praha 1985)	83

Slavíčková Jana, Trojdílný anglicko-český slovník (K. Hais, B. Hodek, <i>Velký anglicko-český slovník</i> , Academia, Praha 1985)	254
Svozilová Naďa, Bulharská terminologická příručka (L. Manolovová, <i>Bŭlgarska terminologija</i> , Narodna prosveta, Sofia 1984)	95
Soltys Otakar, 55. a 56. svazek Spisů Pedagogické fakulty v Ostravě (K. Paulík, <i>Psychologické hledisko na uplatnění úlohy jazyka při řešení problémů</i> , SPN, Praha 1985; J. Skácel, E. Sustek, <i>Jazyková příprava v kvalifikačním růstu pracovníků podniků</i> , SPN, Praha 1985)	150
Štícha František, Nová monografie o literárním překladu (J. Pechar, <i>Otázky literárního překladu</i> , Čs. spisovatel, Praha 1986)	143
Vasiljev Ivo, Pravopis a transkripce vietnamštiny	98
Večerka Radoslav, Životní jubileum Jana Chloupk (Prof. PhDr. Jan Chloupek, DrSc., se narodil 25. 7. 1928)	158

DROBNOSTI

Antipasta (A. Polívková) 108 — Avivážní prostředky (A. Polívková) 162 — Bistro
a bujet (A. Polívková) 164 — Boutique/butyk a putyka (F. Daneš) 222 — Cukety
(J. Kraus) 109 — Double — dublé (D. Flidrová) 270 — Exportní adjustace (A. Po-
lívková) 163 — Hamburger (H. Prouzová) 168 — Náklí, nákel — záklí, zákel (L.
Švestková) 104 — Odbytovat žárovky (O. Martincová) 102 — Osobní jména cizinců
na diplomech (M. Knappová) 272 — Podmínka (M. Sedláček) 164 — Porážka a
prohra (E. Macháčková) 167 — SAK a MaK (J. Štěpán) 110 — Sidecar, sajdkár,
sajdkára (L. Čižmárová) 55 — Skloňují se jména jako Jessie? (M. Knappová)
106 — Směr obchozu (E. Macháčková) 162 — Svůj vlastní (A. Polívková) 108 —
Ten toho spocívá (L. Švestková) 271 — Třídnická, nebo třídní hodina? (A. Polívko-
vá) 111 — Úprava příspěvků (Redakce) 112 — Vyzval je k odchodu, aby odešli,
odejít (E. Macháčková) 222.

Redakční rada

DR. JAN BALHAR, CSC., DR. JAROSLAVA HLAVSOVÁ, CSC.,
DR. JANA HOFFMANNOVÁ, CSC., DOC. DR. JOSEF HRBÁČEK, CSC.,
UNIV. PROF. DR. JAN CHLOUPEK, DRSC., UNIV. PROF. DR. ALOIS JEDLIČKA,
DR. MILOSLAVA KNAPPOVÁ, CSC., DR. EVA MACHÁČKOVÁ, CSC.,
DR. VĚRA PETRÁČKOVÁ, CSC., DR. ALENA POLÍVKOVÁ, CSC.